

T. C.
MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü

T.D.V.İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.3412.1

3142

Sayı : _____

Ankara

Konu : Edirne Eski Cami-
deki halılar hk.

_____/_____/1966

30 MAYIS 1966

Zarif Orgun
Rölöve Bürosu Tescil Uzmanı
Ayasofya Müzesi

İstanbul

İstanbul Rölöve ve Anıtlar Bürosu Tescil Uzmanı Zarif Orgun'un vazifeli olarak gittiği Edirne'de Eski Cami'nin kadınlar mahfelinde tesbit ettiği üç parça tarihî halı ile buna dair rapor ve fotoğrafları ayrıca 6 Eylül 1963 tarihli bu konuda Kurul Başkanlığına verdiği rapor suretleri ilişikte gönderilmiştir.

Her ne kadar Yüksek Kurul, menkul eski eserlerle doğrudan doğruya ilgilenmemekle beraber, Gayrimenkul Eski Eserler, işlerinde bulunan ve binalarla sıkı sıkıya ilgili olan menkul eserleriyle bir küllük olarak mütalâa edilmektedir. Dolayısıyla ilişik raporda bahis konusu halıların ve diğer eserlerin korunmaları ve selâmetleri, Yüksek Kurulu yakından ilgilendirmektedir.

Bu cümleden olarak adı geçen eserlerin harap olmaması, kaybolmaması ve çalınmaması için tedbir olarak, İstanbul Türk ve İslâm Eserleri Müzesine nakillerine zaruret görülmektedir.

Gereğini saygılarımla rica ederim.

Milli Eğitim Bakanı a.

Mehmet Önder
Eski Eserler ve Müzeler
Genel Müdürü

Gereği

Gayrimenkul Eski Eserler
ve Anıtlar Yüksek Kurulu
Fındıklı-İstanbul

Bilgi: Zarif Orgun
Rölöve Bürosu Tescil Uzmanı
Ayasofya Müzesi

İstanbul

İstanbul 5/Mayıs/1966

T.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Sayın Mehmet Ünder
Eski Eserler ve Müzeler
Genel Müdürü

Efendim,

Bakanlık emri üzerine ,Anıtlar Yüksek Kurulu gündeminde birikmiş dosyalar arasında acele karar alınması gerekenler hakkında müzakereye esas olacak raporları hazırlamakla görevlendirildiğim sırada,1963 yılı Eylülünde,Edirne valisinin müracaatı ile,Kurul Başkanı tarafından ESKİ CAMİ'deki halıların tetkiki işi ile de vazifelendirilmiştim.

Eski cami'in kadınlar mahfelinde bulunan üç parça halının bir Selçuk halısının parçaları olduğunu tesbit ederek ilişikteki raporu yazmış;cami'deki kayıtsız-kayıtsuz bütün halı ve kilimlerle beraber adeden kayyuma teslim edilmiş olan bu parçaları buldukları yerlerden kaldırtmış,sonra da İstanbula,Teberrükât ambarına aldirtmış idim.Olay o zaman Edirne adli mahalligazetede yayınlarmış idi.

İlgileneceğinizi ümid ederek tekdin ettiğim fotoğraflar bu üç parçadan ibaret (bilgisizlikten koca halıyı üçe kesmişler) Selçuk halısının zengin motiflerine aittir,çınar yapraklarının etrafındaki stili ze uçan kuşlar dikkate şayandır.

Bu vesile ile Diyanet işleri ile vakıflar arasında bir düzene bağlanması icabeden cami'lerdeki teberrükât eşyası üzerine bilhassa dikkat buyrulmasını rica ederim.

Eski Cami'den kaldırttığım bu Selçuk halısı parçalarında başka ,raporumda belirttiğim veçhile ,hakikaten kıymetli,Osmanlı devri halıları da vardır.Bütün bunlar yazma kelâm-ı kadim ve cüzler de dahil , hayrat hademesine adeden teslim edilmiştir,kolayca değiştirilebilir.Bu meyanda,Silivri - Piri Mehmet paşa cami'inde gördüğüm,cildi dahil,hey'eti umumiyesi çok iyi vaziyette vefakat yine kayıtsız,büyük kit'a Selçuk devri bir kelâm-ı kadimden de bahsetmek isterimki Sayın Tahsin Öz'e haber vermen üzerine İstanbula,depoya aldırılmıştır.

İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde,bir ara,teberrükât ambarı eşyasının kaydı için yövniye ile çalıştırılan kayırma kişilerden bir komisyon kurulmuş idi.1960 yılı başlarında ,Tahsin beyin (Öz) aracılığı ile Bay Orhan Çapçı Teberrükât ambarındaki eşyanın tasfiyesi,değerlilerinin ayrılması,gruplandırılması,kayıtlarının yapılması;Sokullu medresesindeki arşivin tanzimi;vakıf gayri menkullerin tescilli işlerini aynı zamanda yürütmek şartıyla bana teklif etmişti.Şimdi bu işler ne merkezdedir,bilmemekle beraber,Teberrükât ambarında ve depolarda muhakkak ki koleksiyonları yapılacak çok kıymetli âsâr vardır.Bunlar evvelâ bakım ,sonra da değerlendirilmek isterler,depolarda kapalı kalması,çürüyüp gitmesi günâhtır.Kendi cealemanlarıyla vakıflar bu işin altından kalkamaz.

Bu haftaki Hayat mecmuasında Askerî müze hakkında gördüğüm bir yazıdan dolayı size,bildiğim kadar,vakıfların durumunu arzetye çalıştım.Diğer taraftan ,yersizlikten şikâyet eden ,askerler Tophane'yi neden istemezler ? Toplar el'an Sentiren'de durur,milyonlar sarf edilen Tophane de yüz üstü.Halbuki ,burası,pek âlâ bir top meşheri olabilir,meşher de perişanlıktan kurtulur idi.

Hürmetlerimi arzeder,emirlerinizi beklerim efendim.

Zarif Orgun